

TIEDOTUKSIA

TUTKIUSSIHTERI SIIRTOLAIUUSINSTITUUTTIIN

Siirtolaisuustutkimuksen koordinointi ja seuranta ovat huomattavasti parantuneet Siirtolaisuusinstituutin saatua tutkimussihteerin toimen 1.1.1982 alkaen. Tutkimussihteerin tehtäviin kuuluu siirtolaisuus- ja maassamuuttotutkimuksen seuranta, koordinointi, edistäminen ja dokumentointi. Tämä tapahtuu mm. informoimalla muuttoliikkeistä ja niihin liittyvästä tutkimuksesta koti- ja ulkomaisia korkeakouluja, tutkimuslaitoksia, julkishallinnon viranomaisia, siirtolaisuudesta kiinnostuneita yhteisöjä ja järjestöjä sekä tiedotusvälineitä. Tutkimussihteri pyrkii myös lisäämään tietojen vaihtoa ja muuta tutkimusyhteistyötä eri tutkimuslaitosten, kansainvälisten järjestöjen ja yksityisten henkilöiden kesken.

Tutkimussihteerin ensimmäisiä tehtäviä on saattaa ajantasalle siirtolaisuus- ja maassamuuttotutkimuksen tietorekisteri. Tässä tarkoituksessa tullaan lähiaikoina lähettämään yliopistoille, korkeakouluille, tutkimuslaitoksille yms:lle sekä yksityisille tutkijoille kyselylomake, johon toivomme kaikkien vastaavan mahdollisimman täydellisesti. Saatujen vastausten perusteella laaditaan Siirtolaisuusinstituutissa tiedosto, joka antaa kokonaiskuvan Suomessa suoritetuista, tekeillä tai suunnitteilla olevista siirtolaisuuteen ja maassamuuttoon liittyvistä tutkimuksista.

Tutkimussihteerin toimeen on valittu VTL Ismo Söderling, puh. 921 - 515 462.

SIIRTOLAI- JA VÄHEMMISTÖTUTKIJOILLE OMA YHDISTYS POHJOISMAISSA

Siirtolais- ja vähemmistötutkijat ovat saamassa oman pohjoismaisen yhdistyksen. Yhdistyksen sääntöjä ja organisaatiota on asetettu valmistelemaan seitsemänhenkinen työryhmä, jossa on edustus kaikista Pohjoismaista Islantia lukuunottamatta. Työryhmä saanee tehtävänsä päätökseen kevään 1982 aikana, joten yhdistyksen ensimmäinen yleiskokous voitaneen pitää syksyllä 1982.

Työryhmä asetettiin Hanasaaren kulttuurikeskuk-

sessä Espoossa pohjoismaista siirtolaisuustutkimusta käsitelleen seminaarin yhteydessä marraskuun alussa 1981. Ruotsin Suomalaisseurojen Keskusliiton (RSKL) ja Hanasaaren kulttuurikeskuksen järjestämässä seminaarissa pyrittiin tarkastelemaan toistaiseksi tehtyä siirtolaisuustutkimusta siirtolaisvähemmistöjen näkökulmasta otsikolla "Demokraattinen siirtolaisuustutkimus". Seminaarin alustukset ja muu aineisto, mm. raportti pohjoismaisesta siirtolaisuustutkimuksesta, julkaistaan yhtenäisenä raporttina keväällä 1982. Raporttia jakaa Ruotsin Suomalaisseurojen Keskusliitto Tukholmassa.

Seminaari osoitti tarpeelliseksi sellaisen riippumattoman foorumin perustamisen, missä tutkijat voisivat jatkaa keskustelua siirtolais- ja vähemmistö-tutkimuksen lähtökohdista, menetelmistä ja tavoitteista. Alueen tutkijat ovat hajaantuneet lukuisille eri tieteenaloille ja siksi heidän yhteydenpitonsa on satunnaista tai puuttuu kokonaan. Uusi yhdistys pyrkii toimimaan siirtolais- ja vähemmistö-tutkijoiden tieteidenvälisenä yhteistyöfoorumina järjestämällä seminaareja ja keskusteluja sekä harjoittamalla julkaisutoimintaa. Hanasaaren seminaarin periaatteita seuraten yhdistys myös voinee tarjota mahdollisuuden yhteydenpitoon tutkijoiden ja siirtolaisvähemmistöjen kesken.

Yhdistyksen sääntöjä ja organisaatiota valmistelevan työryhmän jäsenenä on Suomesta YL Taisto Hujanen, osoite: Tampereen yliopisto, Tiedotusopin laitos, PL 607, 33101 Tampere 10; puh. työhön 931-156 246, kotiin 931-59 221. Hän toimii myös yhdistyksen kontaktihenkilönä Suomessa.

Yhdistyksen toiminnasta kiinnostuneita pyydetään ottamaan yhteyttä valtakunnallisiin kontaktihenkilöihin eri maissa. Kontaktihenkilöille voi myös ilmoittaa halukkuudesta liittyä yhdistyksen jäseneksi. Vihjeet ja toivomukset yhdistyksen toiminnan muodoista ja tavoitteista ovat tervetulleita!

Yhdistyksen kontaktihenkilöt muissa Pohjoismaissa ovat:

NORJA:

Sunil Loona, Hersleb gade 20 B, Oslo 5, Norge.

RUOTSI:

Birgitta Ornbrant, Institutionsgruppen for samhällskunskap, Stockholms universitet, S-106 91 Stockholm, Sverige.

TANSKA:

Tove Skutnabb-Kangas, Roskilde universitetscenter, hus 21.1, Postbox 260, DK-4000 Roskilde, Danmark.

VIERAILUJA SIIRTOLAISUUSINSTITUUTISSA

Vierailu Neuvostoliitosta

Siirtolaisuusinstituutissa vieraili 28.1.1982 prof. Leonid L. Ribakovskiy Neuvostoliiton Tiedeakatemian sosiologian tutkimuslaitoksesta Moskovasta. Hänen mukanaan olivat myös Suomen Väestötieteen Yhdistyksen puheenjohtaja Iilias Altti Maja-va sekä Neuvostoliitoninstituutista Seppo Lallukka.

Tutustuttuaan Siirtolaisuusinstituuttiin ja kuultuaan sen toiminnasta prof. Ribakovskiy kertoi oman laitoksensa toiminnasta. Sosiologian tutkimusinstituutti on perustettu v. 1974 - samana vuonna kuin Siirtolaisuusinstituutti. Tutkimustoiminnan painopiste on Neuvostoliiton sisäisissä muuttoliikkeissä. Vain erällä kansallisuuksilla, kuten armenialaisilla on jonkin verran maastamuuttoa. Valtakunnan sisäinen muutto sen sijaan on ollut vilkasta. Kulu-neina 60 vuotena on 70 miljoonaa ihmistä muuttanut maalta kaupunkiin. Erityisesti suurkaupungit, kuten Moskova, Leningrad, Kiev jne. ovat vetäneet puoleensa ihmisiä. Myös Kauko-Idän väestö, joka v. 1920 oli yksi miljoona, on kasvanut kuuteen miljoonaan pääasiassa muuttoliikkeen ansiosta.

Prof. Ribakovskiyn mukaan jokaisella hänen laitoksensa tutkimuksella on ensin tieteellinen tarkoitus ja toiseksi käytännölliset tavoitteet. Eri-

tyisesti pyritäisiin ohjaamaan muuttajia alueille, joilla työvoimantarve on suurin. Tämä tulee olemaan hyvin keskeinen kysymys 1980-luvulla. Väkiluku kasvaa eniten etelässä, mutta työvoimantarve on suurin pohjoisessa ja idässä. Paremmilla paikoilla ja muilla eduilla pyritään houkuttelemaan työvoimaa näille alueille.

Kun myös Siirtolaisuusinstituutti on kiinnostunut ja tutkii Suomen maassamuuttoa, todettiin tämän ilmiön kiinnostavan molempia osapuolia. Toinen Suomen kannalta kiinnostava tutkimusalue on suomalaisten muutto Venäjälle erityisesti ennen v. 1917 vallankumousta. Mahdollisesta yhteistyöstä sovittiin aluksi tieteellisten julkaisujen vaihtona ja myöhemmin muuna kanssakäymisenä. Tärkeä yhteistyömuoto tulee ilmeisesti olemaan Suomen Väestötieteen Yhdistyksen keväksi 1983 Helsinkiin suunnittelema suomalais-neuvostoliittolainen kolmipäiväinen tutkijasymposium, jonka aihepiiriin sisältyisivät myös siirtolaisuus ja maassamuutto.

Prof. Ribakovskiyn vierailu Siirtolaisuusinstituutissa ja käydyt keskustelut osoittivat kahden tutkimuslaitoksen välillä löytyvän useita yhteistyön muotoja, joilla voidaan edistää sekä kansallista että kansainvälistä muuttoliikketutkimusta.

Yhdysvaltain suulähettilään vierailu

Yhdysvaltain suulähettilas Keith F. Nyborg ja hänen suomalaissyntyinen vaimonsa sekä America Centerin kulttuurilattasea Curt Rasco vierailivat Siirtolaisuusinstituutissa 25.3.1982. Siirtolaisuusinstituuttia ja sen toimintaa esitteli vieraille Olavi Koirukangas ja luovutti suulähettiläille USA:n 200-vuotisjuhlakirjan numeroidun kappaleen sekä

muuta instituutin julkaisuja. Erityistä mielenkiintoa vieraat osoittivat vuonna 1976 rakennettua valokuvanäyttelyä Suomalainen siirtolaisuus Yhdysvaltoihin kohtaan. Siirtolaisuusinstituutista vieraat jatkoivat matkaa Turun yliopistolle ja Åbo Akademiin.

Ulkosuomalaislehtien päätoimittajien vierailu Siirtolaisuusinstituutissa 8.3.1982

Kolmeoista ulkosuomalaislehtien päätoimittajaa kokoontui Suomi-Seura r.y:n kutsumina Suomessa 1.3. - 9.3. välisenä aikana. Tätä ensimmäistä yhteistä konferenssiaan pitivät kaikki päätoimittajat erinomaisena asiana. Australiassa, Yhdysvalloissa, Kanadassa ja Ruotsissa lehtiään toimittavia suomalaisia yhdistävät samat ongelmat eristäytyneisyys,

hidas tiedonkulku Suomesta, laajat ja hajanaiset levikkialueet sekä taloudelliset vaikeudet.

Eri puolille Suomea ulottunut viikon ohjelma tarjosi päätoimittajille katsauksen nykypäivän Suomeen, sen teollisuuteen, talouteen, matkailuun ja kulttuuriin. Siirtolaisuusinstituutin toimintaan, erikoisesti sen kirjastoon ja arkistoon, päätoimittajat tutustuivat Turun vierailunsa yhteydessä.

* * *

Aurassa Michiganissa järjestetään 25. - 26.7. 1982 kuudennen kansanmusiikkifestivaalit. Tapahtumapaikkana on suomalaisten vuonna 1932 talkootyönä rakentama the Aura Community Hall-seuratalo. Järjestäjien puolesta tiedusteluihin vastaa professori Fredrick Waisanen. Hänen osoitteensa on:

Department of Sociology
Berkey Hall
Michigan State University
East Lansing
Michigan 48823
USA